

Upravljanje Allaha i tavakkul: pouzdanje u opskrbu

Izvor: <https://minbarlive.com/videos/video-2dc627f8>

Predavanje o tome kako Allah upravlja opskrbom (rizkom) i o ispravnom tavakkulu. Kroz ajete i predanja objašnjava se da rizk treba tražiti radom, a ne čekati besposleno, te se razlikuju nivoi rizka — na zemlji, na nebu, na nebesima i onaj koji dolazi direktno od Allaha.

SAŽETAK

Ovo predavanje nastavlja seriju lekcija o razmišljanju nad Kur'anom i o temi upravljanja Uzvišenog Allaha našim poslovima. Govornik polazi od ajeta **مَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ** u kojem Allah pita ko upravlja poslovima, te podsjeća da su čak i mušrici Meke — uključujući Ebu Džehla — priznali da Allah upravlja. Zatim upoređuje mušrike Meke s današnjim nevjernicima, ističući da su mušrici ipak imali određene principe i plemenitost, dok neki danas pokazuju apsolutnu bezbožnost. Središnji dio govori o rizku: Allah daje opskrbu svim živim bićima, i onima koja prave zalihe i onima koja ih ne prave, kako je rečeno u ajetima **وَكَايْنٍ مِنْ دَابَّةٍ لَا** i **وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا** i **تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ**. Sufjan as-Sevri je u svom tefsiru naveo da među stvorenjima koja prave zalihe ima i ljudi, miševa i mrava. Govornik objašnjava razliku između životinjskog instinkta i ljudskog straha i pogrešne nade, zbog čega ljudi gomilaju bogatstvo preko svake mjere. Kao primjer pogrešne nade navodi vlasnike vrtova u suri Al-Kahf i suri Al-Kalam. Zatim se osvrće na ispravan tavakkul: rizk od Allaha ne znači sjediti besposlen, već ga treba tražiti radom; Umar ibn el-Hattab je čovjeka koji je izbjegavao rad udario palicom i poslao ga na tržište. Predavanje završava razmatranjem nivoa rizka — na zemlji, s jednog neba, s nebesa — i pričom o čovjeku koji je svaki urod dijelio na tri dijela, zbog čega mu je Allah poslao oblak s vodom posebno njemu, kao i napomenom da je peti nivo rizka onaj koji dolazi direktno od Allaha, kao u slučaju Merjeme, o čemu će se govoriti sljedeći put.

KLJUČNE PORUKE

Allah Uzvišeni pita: 'Ko upravlja vašim poslom?' (**مَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ**), a čak su i mušrici Meke, uključujući Ebu Džehla, priznali da Allah upravlja našim poslovima.

Allah daje rizik svim živim bićima — i onima koja skladište zalihe i onima koja ih ne skladište, kako stoji u ajetima **وَكَايْنٌ مِّنْ دَابَّةٍ لَا** i **وَمَا مِّنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا** i **تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ**.

Sufjan as-Sevri u tefsiru navodi da među stvorenjima koja prave zalihe ima ljudi, miševa i mrava; životinje to rade instinktivno, bez straha, dok čovjek to čini iz straha i pogrešne nade.

Rizik od Allaha ne znači sjediti bez posla i čekati; rizik je položen u zemlji i na nebu i treba ga tražiti radom — Umar ibn el-Hattab je čovjeka koji se izgovarao rizikom udario palicom i poslao ga na tržište da radi.

Gomilanje bogatstva preko potrebe posljedica je nevjerovanja u Allaha i pogrešne nade da nas imetak sam po sebi osigurava.

Allah može poslati poseban rizik pojedincu zbog njegove veze s Njim, kao u priči o čovjeku koji je svaki urod dijelio na tri dijela — trećinu za sebe, trećinu za sjetvu i trećinu za siromahe — pa je oblak s kišom poslan posebno njemu.

Postoje nivoi rizika: rizik na zemlji, rizik s jednog neba (kiša), rizik s nebesa i onaj koji dolazi direktno od Allaha, kao u slučaju Merjeme, alejhesselam, o čemu će biti govora sljedeći put.

ČLANAK

Uvod: Rasprava o upravljanju i pouzdanju

Omar Abdul-Hattab, evo ovog čovjeka, a šta ti, kaže, ništa ne radiš? On kaže: "Rizik dolazi od Allaha." Ali on mu nije dokazivao ajetima i hadisima, uzeo je štap. Da, dešava se da je otac dobar, a sinovi loši, a dešava se i obrnuto. Šta su sinovi rekli? "Ne damo mu s kim da dijeli." I postali su kao lopovi, prikrali se u svoj vlastiti vrt, kao lopovi, da ih siromasi ne vide, da ne dijele ni s kim, da sve saberu i prodaju, i obogate se. Može li se to dogoditi?

Da nevjernik malo spontano ostavi njega, a vjerniku pošalje nesreću, jer njemu će ta nesreća, gubitak, biti korist, podsjetnik, i on će se vratiti, ona će ga vratiti Allahu Subhanehu ve Teala, a nevjernika neće vratiti.

Tema upravljanja Allahovim poslovima

InšAllah, nastaviti ćemo naše tradicionalne lekcije i govoriti ćemo i o temi o kojoj već nekoliko lekcija govorimo, a to je tema upravljanja Uzvišenog Allaha Subhanehu ve Teala našim poslovima. Započeli smo ovo kao razgovor o razmišljanju nad Kur'anom. Razmišljanje nad Kur'anom, kada čovjek traži sebe u Allahovoj knjizi Subhanehu ve

Teala, traži svoj put u Allahovoj knjizi Subhanehu ve Teala. I sjetimo se ajeta u kojem Allah Subhanehu ve Teala šalje ovaj ajet u kojem pita ljude: "Ko upravlja vašim poslom?" مَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ (men yudebbirul-emr) — "Ko upravlja vašim poslom?" Oni su rekli: "Allah." Ljudi su odgovorili na to pitanje da Allah upravlja našim poslovima.

I kao što je u tefsirima rečeno, odgovorili su mušrici, ne muslimani, da kada je Allah Subhanehu ve Teala poslao ovaj ajet, koji je, naravno, proučio ljudima u Meki, nevjernicima, mušricima, idolopoklonicima, proučio je ovaj ajet Poslanik Muhammad ﷺ i pravilno su na njega odgovorili mušrici. I to je, naravno, zadivljujuće da su oni toliko razumjeli stvarnost, pa čak ni njihova tvrdoglavost, ni njihov ponos i oholost nisu bili toliko jaki da bi sebi dopustili da negiraju da Allah upravlja njihovim poslovima. Da, u tefsirima se govori da je čak i Ebu Džehl, Ebu Džehl, vođa nevjernika, vođa mušrika, rekao: "Allah upravlja mojim poslovima." To jest, nije sebi dopustio takvu arogantnu drskost da kaže da ja upravljam svojim poslovima. On je ipak, negdje čak i strah, možda, da, nije sebi to dopustio. Pa, naravno, to govori o tome da to nije najgori od nevjernika, čak ni Ebu Džehl. Danas se mogu naći po cijelom svijetu takvi nevjernici koji ne samo da će reći: "Mi sami upravljamo svojim poslovima", nego čak i izazov baciti Uzvišenom Allahu. Pa, Allah Subhanehu ve Teala može im poslati kaznu odmah i pokazati im njihovo mjesto, ili im dati odgodu, ali na kraju će ipak Allah Subhanehu ve Teala pokazati im koliko su slabi i ništavni.

Poređenje mušrika Meke i današnjih nevjernika

Zato su, naravno, tvrdoglavi i agresivni, takvi beskompromisni, u nekom smislu, neprijatelji lično Poslanika ﷺ i islama, kada je islam došao na zemlju, bili ti mušrici Meke. Ali islam nas uči da budemo pravedni. I ako ih uporedimo s mnogim nevjernicima danas, neprijateljima islama i muslimana, oni su, zapravo, u poređenju s njima, imali različite vrline, pa čak i plemenitost. O tome sam nekoliko puta čak i u raznim lekcijama spominjao. I to su činjenice. Njih se ne može uporediti, kao, da, u istoriji kod nas ide da su oni neprijatelji Poslanika Muhammeda, ali ne može se uporediti njihovo ponašanje, jer su ipak imali određene principe, određene ćudi. Uporedite ih s mnogima, s mnogima, ne sa svima, naravno, ali s mnogima nevjernicima danas, koji se, dakle, ponašaju, može se reći, apsolutno bezbožno. Došli su do najvišeg stepena apsolutne bezbožnosti.

Jednom se Ebu Džehl razbjesnio i došao u kuću Poslanika ﷺ da mu naudi. Rekao je: "Sad ću mu pokazati." Došao je, kucao na vrata, rekli su mu: "Muhammeda ﷺ nema kod kuće, kod kuće su samo žene." I on se okrenuo i odlazi. A s njim su došli njegovi drugovi, rekli su: "Šta odlaziš? Hajde da uđemo u kuću." On je rekao: "Zar želiš da se kaže da je Ebu Džehl ušao u kuću u kojoj su same žene?" To jest, nema tamo muškaraca u toj kući. Dakle, kod njega je ipak, uprkos tome što, kako kažemo, on je prvi neprijatelj islama, bilo nekih, da, tradicija, nekih kulturnih pravila kako se dostojno ponašati ili kako se nedostojno ponašati. I, naravno, možemo, nažalost, vidjeti da u

naše vrijeme neki ljudi, koji se nazivaju muslimanima, mogu se ponašati niže od nekih mekkanskih mušrika, kako su se oni ponašali u Meki. Čak i u odnosu na onoga koga su smatrali neprijateljem. To je istina danas.

Povratak osnovnoj temi: Putovanje s Kur'anom

Ali vraćajući se ipak osnovnoj temi, započeli smo je davno, putovanje s Kur'anom, razmišljanje nad Kur'anom. Allah Subhanehu ve Teala pitao je: "Ko upravlja poslom?" I mi s vama razumijemo da posao svakog čovjeka počinje s njegovim postojanjem. Allah Subhanehu ve Teala upravlja našim postojanjem od samog našeg početka. I Allah dželle šanuhu pitao je u ajetima, a te ajete smo prošlih lekcija s vama spominjali, da, ko je stvorio kap iz koje ste stvoreni, da, ko je stvorio vas u utrobama vaših majki. A zatim smo s vama došli do pitanja, drugog pitanja, koje Allah Subhanehu ve Teala također postavlja: "Ko vam daje rizk?" Da, i došli smo do ovog, do ovog pitanja, udio, da rizk, rizk — to je dio naših poslova, našeg života. U našem životu ima raznih poslova, jedan od, jedan od poslova našeg života je to što jedemo, pijemo, trošimo, primamo u ovom životu, uključujući našu djecu, zdravlje, neke druge stvari, koje se sve naziva rizkom, udjelom od Allaha Subhanehu ve Teala, i tim rizkom upravlja Allah Subhanehu ve Teala.

I na prošloj lekciji, posljednjoj lekciji, zaustavili smo se na dva ajeta, u kojima, u kojima Allah Subhanehu ve Teala govori da živa bića, koja Allah dželle šanuhu, stvorenja Allahova dželle šanuhu, živa bića koja u ovom svijetu postoje, hodaju po zemlji ili puze, hodaju, puze, plivaju, lete, da, životinje, ptice, ribe. Allah Subhanehu ve Teala u dva ajeta ih je podijelio na dvije kategorije. Jedni od njih nemaju nikakve zalihe hrane, oni ne skladište ništa, a drugi prave zalihe. I Allah Subhanehu ve Teala rekao nam je da i jednima i drugima Allah dželle šanuhu daje rizk. I jednima i drugima njihov rizk je na Allahu Subhanehu ve Teala.

Da, i sjetimo se ovih ajeta: **وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا** (ve mâ min dâbbetin fil-ardi illâ alallâhi rizquhâ ve ya'lemu mustekarrahâ ve mustevde'ahâ) — "Nema živog bića koje hodi po zemlji, a da njegov rizk nije na Allahu; i On zna gdje će boraviti i gdje će biti pohranjeno." To jest, Allah će mu osigurati rizk, i Allah zna gdje je mjesto boravka i skladište, mustevde', skladište, to jest zalihe rizka tih živih bića. Ali u drugom ajetu Allah Subhanehu ve Teala kaže: **وَكَأَيُّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ** (ve ke'ejjin min dâbbetin lâ tahmilu rizqehallâhu yerzuquhâ ve ijjâkum) — "Ima stvorenja na zemlji koje ne nosi nikakav udio sa sobom." To jest, ima onih koji imaju zalihe, a ima onih koji nikada ništa nemaju sa sobom. Oni nigdje ne čuvaju, ne skupljaju, ne prave zalihe. I jednima i drugima Allah Subhanehu ve Teala daje rizk na svoj način, da.

Тлумачення Суф'яна ас-Саурі про створіння, які роблять запаси

І, як ви пам'ятаєте, Суф'ян ас-Саурі у тлумаченні сказав: **«Є творіння, які не запасуються — немає в них запасів чи якихось сховищ, а деякі роблять запаси й сховища, серед них — людина, миші та мурахи»**. Звісно, Суф'ян ас-Саурі кого бачив? Ну, бачив, що люди запасуються, ну й бачив мишей і мурах. Ми з вами знаємо, що у світі є й інші живі істоти. Білки там якісь горішки собі, так, кладуть.

Так, минулого разу я згадував — не знаю, підходить чи не підходить — ведмедя, який, кажуть, наїдається, наїдається, так, збирає собі жирові прошарки під шкірою, потім лягає спати й потроху це, як то кажуть, так, використовує, поки він спить зимою. Тобто є живі істоти — їх багато — які жодних сховищ не мають. Ось він прокинувся, у нього нічого немає, а в нього сім'я, його дружина, діти, у нього немає запасів, і він щодня йде й шукає. Що знайшов — те й приніс. А є такі, які запасуються.

Але Аллах Субханаху ва Тааля в цих аятах розділив: є такі, є такі, а людину куди відніс? Наприклад, другий аят, де Аллах у Тааля сказав про живі істоти, які нічого не запасують, не зберігають. Сказав: **«Аллах дає їм ризик і вам»**, тобто відділив людину, бо людина — та, яка запасується. Людина запасується.

Різниця між інстинктом тварин і страхом людини

Але в чому різниця між людиною та ось тими мишами, білками й іншими, які запасуються? Ці запасуються як автоматично, інстинктивно. Вони запрограмовані. Аллах Субханаху ва Тааля заклав їм ці інстинкти. Білка, мурахи чи якісь інші істоти — вони це роблять, у них така програма, інстинкт. У них немає страху чи помилкової надії, а людина робить це зі страхом і помилковою надією.

Тому людина через своє невігластво й заблукання, через те, що немає віри в Аллаха Субханаху ва Тааля й віри в те, що ризик від Аллаха, людина запасується не просто більше, ніж треба, а до божевільних розмірів. Тобто коли ти бачиш людей, які не можуть зупинитися, запасують гроші, запасують і запасують, хоча в нього вже десятки, а може й сотні мільярдів доларів, у нього багатства такі, які вистачать на мільярди людей, на кілька поколінь, але він усе одно не може зупинитися, він відчуває страх.

Тобто живі істоти, як мураха чи миша, чи якась білка, чи ще хтось, вони запасуються собі на зиму, коли сніг закриє, так, їм, ну, де він може це знайти, їжу. А людина що робить? Ці живі істоти не відчувають страху. Вони не думають: **«Я завтра прокинуся або коли зима буде, що я буду їсти»**. Він не думає, він

просто це робить за інстинктом. А людина робить зі страхом. Чому? Це невіра в Аллаха Субханаху ва Тааля.

А ще в людини помилкова надія. Вона думає, що якщо вона запасалася, наповнила собі сховище, вона думає, що це дасть їй, вона заспокоюється, вона думає: **«Ні, у мене є, на 10 років уперед у мене є їжі або грошей на їжу»**. А це помилкова надія. Це помилкова надія.

Приклад власників садів у сурі «Аль-Кахф»

І тому Аллах Субханаху ва Тааля нам розповів історії про тих, у кого була помилкова надія. Так, і минулого чи позаминулого уроку просто як нагадування: згадайте історію, так, навіть у нас дві історії про власників садів. У сурі **«Аль-Кахф»**, так, у чоловіка, у якого був сад, виноградники, фінікові пальми, нива пшениці, ріка, і він говорив: **«У мене ось це все є»**. І в нього була надія, впевненість, помилкова впевненість, що в мене є, я забезпечений. Але як Аллах Субханаху ва Тааля що нам говорить? Послав біду, яка знищила його сад, і нічого на ньому не залишилося. І він вийшов і став жалкувати, жалкувати. А його товариш, його друг, що йому сказав? **«Невже ти не віруєш в Аллаха Субханаху ва Тааля?»** Тобто порівняв або, скажімо, прирівняв те, що ти говориш, що в тебе є це все забезпечення, сховище й запаси, і ти забезпечений, і ти сказав, що це моє, і я сам себе цим забезпечив, — прирівняв це до невіри в Аллаха Субханаху ва Тааля. Тобто невіра в Аллаха — це не обов'язково заперечувати Аллаха. Але якщо в тебе є багатство, ти говориш: **«Це моє»**, — присвоюєш це собі, що ти сам це добув своїми руками, своїми силами, своїм розумом, своїми, як то кажуть, якимись здібностями, талантами й тому подібне, — то це прирівнюється в Корані до невіри в Аллаха Субханаху ва Тааля. Іншааллах, це ось ми трохи з вами згадали, що було на минулих уроках, щоб продовжити цю тему.

Неправильний таваккуль і ризик: чи означає це сидіти без діла?

І ми з вами дійшли до питання: віра з переконанням, що ризик від Аллаха, і помилкове уповання на Аллаха. Тобто таваккуль, але неправильний таваккуль. Так, і тут якраз ось про ризик, що ризик від Аллаха, — людина сидить, нічого не робить. Це філософія, тобто філософська балаканина. Зачекайте, раз ви говорите, що ризик від Аллаха, — людина неправильно розуміє.

По-перше, Аллах Субханаху ва Тааля розповсюдив або заклав ризик у місцях, а його потрібно добути. Аллах Субханаху ва Тааля говорить: **«Ми дали вам у ризик у землі, ми дали вам у ризик у небі, ми дали вам у ризик у цьому, у цьому, у цьому»**. Його потрібно добувати. Їжа, страва, рослини, тварини, вода,

природні якісь копалини. Цей ризик Аллах Субханаху ва Тааля його розповсюдив, але йди шукай його.

Тому Умар ібн аль-Хаттаб, радиаллаху анху, він взагалі не любив цю помилкову філософію. Коли людина розмірковує щось там абстрактно, він людину відразу повертає на землю. І наводиться в одній історії, що сидів чоловік удома, нічого не робив, а коли Умар — а Умар же був правителем, правителем, його справа, в тому числі, дивитися на неправильну поведінку людей. І там було, колись у Радянському Союзі було дуже багато поганого, звісно, в Радянському Союзі, але був такий закон: боротьба з тунеядством. Ну, я не думаю, що це пам'ятають тільки ці, хто люди 40 плюс або 50 плюс віку, вони пам'ятають. У Радянському Союзі був такий закон, ну, тунеядство, безробіття. Тобто просто так сидіти без роботи було, скажімо, караним. Так, там викликали відразу його там кудись на співбесіду, так, у політбюро якесь, ще щось. Але, звісно, там у них свої були філософії, але Умар ібн аль-Хаттаб ось цього чоловіка, а що ти, говорить, нічого не робиш? Він говорить: **«Ризик же від Аллаха приходить»**. Але він не став йому аятами й хадисами доводити. Він узяв палицю, покарав його палицею й сказав: **«Іди на ринок, працюй»**. Так, іди працюй. Тобто там багато не витрачав, у нього не було часу кожному щось пояснювати. Чому ти сидиш удома? Ризик же від Аллаха, він сам до мене прийде. Тобто, так, можна тут із ним бесідувати, але якщо таких багато, на всіх часу немає. В Умара, так, він правитель, він відповідає за цілу країну, за цілий народ. Він просто взяв палицю й потім сказав: **«Іди на ринок, працюй, іди шукай свій ризик, так, а не сиди вдома, чекай ризик»**.

Тому розуміння, що ризик від Аллаха, значить, сиди, нічого не роби, — це абсолютно неправильне розуміння. Але, природно, в Умара була ця влада, він був правителем. Звісно ж, потрібно пояснювати, потрібно пояснювати, що така річ, як вірити, що ризик від Аллаха, значить, сиди, нічого не роби, звичайним людям — це неправильно.

Ovde se postavlja pitanje: šta to znači običnim ljudima? Doći ćemo do toga malo kasnije.

Da, postoje čudesne stvari, ali to su čuda. I to je u veoma posebnim slučajevima. Allah Subhanehu ve Te'ala nam govori, pripoveda nam, ali to su izuzetni slučajevi. Kao, na primer, kada Allah Subhanehu ve Te'ala u suri "Al-Imran" govori o Merjemi, alejhesselam. Ali to je izuzetan slučaj. To je poseban nivo veze s Allahom Subhanehu ve Te'ala.

Merjem, alejhesselam, i rizik koji dolazi od Allaha

Kao što Allah Te'ala govori o Merjemi, majci poslanika Isaa, alejhesselam, koji je, znamo, rođen na čudesan način, bez oca. Allah Subhanehu ve Te'ala nam pripoveda

priču o Merjemi, ali to je poseban, izuzetan slučaj. Kao u suri "Al-Imran", gde Allah Te'ala govori kako je došao njen staratelj Zekerija, takođe poslanik, i ugledao kod nje rizik i upitao: "Odakle ti rizik?" Ona je rekla: "Milladun" — to jest od Allaha. Pa, rekla je: "To je od Allaha." Ovde postoji pojam, kažu: "Milladunni", rizikun milladunni, to jest rizik koji direktno dolazi od Allaha Subhanehu ve Te'ala. Ali to je izuzetna situacija, izuzetan slučaj. Allah Subhanehu ve Te'ala nam navodi samo jedan primer o Merjemi, alejhesselam.

Nivoi rizika u Kur'anu

Zato se za rizik od Allaha može reći da ima nekoliko nivoa. U Kur'anu postoji pominjanje rizika na zemlji. "Vaš rizik je u zemlji, na zemlji ili u zemlji." Idi ga traži, stiči. Sadi, kopaj, trudi se, radi, traži svoj rizik na zemlji. Drugi nivo: Allah Subhanehu ve Te'ala kaže: "Rizik vaš, rizik na nebu." To je drugi nivo. Pri čemu na nebu u jednini — fis-sema fil-ard, jednina. Na zemlji, zemlja u jednini. Postoji drugi nivo rizika, fis-sema na nebu u jednini. I postoji ajet gde Allah Subhanehu ve Te'ala kaže: "Vaš rizik fis-semavat." Nebesa u množini. Na nebesima, ne na jednom nebu, već na mnogim nebesima vaš rizik. To je već drugi nivo, to je treći nivo. I tu, kao što govorimo, treba pažljivo razmišljati o ajetima.

Ako pogledamo ajete gde Allah Te'ala pita: "Vaš rizik na zemlji, vaš rizik na nebu", u jednini je bilo, na nebu. I kada pita: "Ko vam daje taj rizik?" Tu Allah Subhanehu ve Te'ala govori da su ljudi odgovarali: "Allah daje." Allah daje. To jest ljudi, čak i nevjernici, nemuslimani, svojom glavom mogu doći do shvatanja da je opskrba koju nalazimo na zemlji i na nebu od Allaha. Oni mogu to shvatiti, razumeti. Da, naš rizik gde? Na zemlji, na nebu, od Allaha. A kada Allah Subhanehu ve Te'ala pita: "Ko vam daje rizik s nebesa?" To jest ne s jednog neba, već s mnogih nebesa. Ovde Allah Subhanehu ve Te'ala ne kaže da će ljudi reći: "Od Allaha." Jer to je nedokučivo ljudskom razumevanju. Čovek najviše vidi jedno nebo. I on glavom može, svojom glavom, razmišljanjem može shvatiti rizik od Allaha na nebu, na jednom nebu. Zašto? Zato što čovek vidi samo jedno nebo. I on može, na primer, kako može doći do toga? Pa, gledajte, eto oblaka, kiša je pala, voda na zemlju, navodnjavanje se dogodilo, biljke izrasle, jedemo, životinje jedu, mi jedemo životinje, jedemo biljke, žito, sve to, krompir, sve. To jest čovek glavom može doći do toga, svojom glavom može shvatiti da Allah daje iz zemlje rizik ili s neba. Ali kada Allah Subhanehu ve Te'ala pita: "A ko vam daje rizik s nebesa?" E tu ljudska glava ne može. Čovek ovde svojom glavom ne može shvatiti kako, šta je to rizik od Allaha s drugih nebesa. Čovek čak ne vidi druga nebesa. Da nam Allah Subhanehu ve Te'ala nije rekao, on o drugim nebesima ne bi znao, niti bi razumeo kako taj rizik dolazi s drugih nebesa. Prvo nebo je jasno, to je kiša. Ali postoji drugi nivo rizika. I kao primer Allah Subhanehu ve Te'ala nam govori o Merjemi. Ali Merjem je, verovatno, čak i ne četvrti, već peti nivo rizika. Uopšte peti nivo, koji čak nije ni povezan s nebesima. Zato sam malo pretekao.

Priča o oblaku i čoveku koji deli urod na tri dela

A četvrti nivo rizika, upravljanja s nebesa, to je druga zanimljiva priča, verodostojna priča, koju nam pripoveda poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Ništa, pokušava da nas ubije, ali ništa. Da, Allah Subhanehu ve Te'ala, poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, pripoveda nam u verodostojnoj priči, kaže: "Bio jednom čovek koji je išao, išao po otvorenom prostoru, unaokolo ništa. I čuje glas, vidi oblak, nebo čisto, ništa, ni oblaka, ništa. Vidi oblak. I čuje glas s neba, koji naređuje oblaku: 'O oblaku, kišni takav, dobri, gusti oblaku, vidi se da je napunjen vodom. O oblaku, idi ili plovi, leti ka takvom čoveku i svoju vodu daj njemu, spusti je njemu, tom čoveku.'"

I taj putnik se začudio. Šta je to? Šta je to, pa, zamislite sebe na mestu čoveka koji s neba čuje glas koji govori: "Oblaku, takvom i takvom po imenu." Čuje ime. "Takvom i takvom po imenu, svoju vodu i njemu predaj." I taj kaže: "O, kakva čudesna stvar. Hajde da pratim taj oblak." I oblak pođe, leti, pa, tamo, vetar ga goni ili kako, **upravljanje Allaha**, da, s neba. I on pođe, ide, ide, ide za tim oblakom, prati. Kilometar dva, pet, deset, ne znam koliko je išao. Potom se taj oblak zaustavio i kiša je pala. I ta voda se skupila u nekom kao ariku, pa, to jest kamenom kao kanalu, malom. Voda se tu skupila. On kaže: "O, da vidim kuda ta voda teče." I pođe za tom vodom, i ona po tom ariku, po tom kanalu, dođe do određenog mesta, vidi, tamo je obrađena zemlja, uzgajana. I vidi čoveka, sasvim običnog zemljoradnika s motikom. Eto s tom motikom. I on tu zemlju, šta? Radi. On radi na zemlji, svoj rizik stiže. I taj čovek, ta voda dođe k njemu, on je rasporedi. Ta voda tamo, ta voda ovamo, ta voda tamo, ta voda ovamo.

I putnik priđe njemu i kaže: "Selam alejkum, hoću, može li s vama da popričam, da pitam?" On kaže: "Da, izvolite." Kaže: "A kako se zovete?" Kaže: "Tako i tako se zovem." I taj putnik, pa, naravno, bio je veoma začuđen, jer upravo to ime je video, čuo na nebu, kada je naređeno oblaku. I on kaže: "Gledajte, ispričaću vam šta je bilo. Ne znam kakav ste čovek, ali ja sam negde daleko odavde čuo glas na nebu, koji je naredio oblaku da svoju vodu preda takvom i takvom čoveku, i vaše ime je tamo bilo." I ja sam potom pratio oblak, potom pratio tu vodu, koja je po ariku plovila ili tekla, da. I ona je došla ovamo. Šta, ko ste vi, šta ste? I taj čovek kaže: "Ja ne znam, ja sam prost čovek. Ništa posebno nemam. Jedino što može biti, jedino što može biti, to što svaki put kada sakupim urod sa svog tog dela zemlje, uvek ga podelim na tri dela. Obavezno. Obavezno podelim na tri dela."

Nivoi opskrbe (rizika) i poseban odnos s Allahom

Ostavljam dio za sebe i svoju porodicu, da se hranimo. Ostavljam dio da ga ponovo posadim — zrno treba ponovo posaditi ili ga sačuvati za sljedeću sezonu. A trećinu obavezno razdajem siromašnima i potrebitima. Možda je zato.» I taj putnik kaže: **«Vjerovatno, najvjerovatnije, zato.»**

I ovdje, draga braćo, gledajte, kada govorimo o nivou rizka. Jedan nivo rizka je, da, na zemlji — kopati je, saditi, nešto raditi, truditi se. Drugi nivo rizka je ovo obično nebo, ono što čovjek može vidjeti. Eto, oblak dođe, padne kiša. Znači, posrećilo se. Kao što ljudi, kada ne razumiju, kažu: **«Posrećilo se. Ove godine dobra žetva, posrećilo nam se. Ove godine sreća.»** Da, kažu: **«Posrećilo se, sreća, tako je ispalo, bio je odličan vjetar, kuda treba, odakle treba.»** To jest, čovjek tako razmišlja. Eto i oblak. A ove godine nije se posrećilo. Posadio si, kiše nije bilo, gotovo, ja sam bankrot, nije se posrećilo, nesreća.

Rizk od Allaha na zemlji i na nebu

Ali čovjek koji malo više razmišlja, da, viši nivo. Ne, rizk je od Allaha na zemlji i na nebu, eto Allah je poslao kišu. Ali čekaj, zemlja, nebo, kiša — to isto djeluje za sve, za vjernike, za nevjernike. Za muslimana koji ne čini ništa posebno, a ovaj čovjek koji je svaki svoj urod davao trećinu, trećinu. Gledajte, oblaci kada idu po običnom pravilu, eto vjetar tamo puše, i oblaci idu, i kiša, da, a ta kiša je svima — i vjernicima, i nevjernicima, i grešnicima, i pravednima, i bogobojaznima, i nečastivima, svima jednako kiša. Ako kiša prođe u Ukrajini, ona će pasti na zemlju i vjernika i nevjernika, i dobrog i lošeg. Ali za ovog čovjeka djelovali su posebni zakoni. Nije vaš rizk na nebu, jer rizk na nebu — to je kiša, ona je za sve. A njegov rizk bio je na nebesima, drugim nebesima, gdje je Allah Subhanahu wa Ta'ala posebno učinio da svi oblaci idu tamo; odvojeno, posebno oblak ide protiv vjetra, on će ići protiv vjetra, ne kao za sve, i posebno za tog čovjeka.

Zašto? Zato što taj čovjek ima posebnu vezu s Allahom. Kako je tu posebnu vezu s Allahom Subhanahu wa Ta'ala zaslužio? Odakle mu veza s Allahom? Zato što je svake godine davao trećinu. I to isto može biti i u obrnutom smjeru, kako u dobrom smjeru tako i u lošem smjeru.

Priča o vlasnicima vrta (sura Al-Kalam)

Kao oni sinovi dobrog oca, sjećate se priče, da, koja je to sura, šejhovi? Kako je u Jemenu to uništena zemlja, a? A, u suri Al-Kalam, da, u suri Al-Kalam. Kada je bio njihov otac, on je davao dio uroda siromašnima i potrebitima, i njegov vrt je cvjetao, bujao i davao dobar urod. Ali kada je umro, njegovi sinovi — to je u suri Al-Kalam, da — njegovi sinovi šta su rekli? Sve, dosta. Naš otac je bio tako glup prostodušan, dobričina, dosta. Mi nećemo ni s kim dijeliti. Dešava se to, zar ne? Dešava se da je otac dobar, sinovi loši. Dešava se obrnuto. Otac dobar, sinovi loši — sinovi dobri. Biva različito u životu. Sinovi su rekli: nećemo ni s kim dijeliti. I kao lopovi su se prikrali u svoj vlastiti vrt, kao lopovi, da ih siromasi ne bi vidjeli, da ne bi ni s kim dijelili, da sve saberu i prodaju, i obogate se. Allah Subhanahu wa Ta'ala šta je učinio? Uništio je njihov vrt. Okolo vrtovi nisu bili uništeni. To jest, to nije bila opća nesreća koja je došla i uništila cijelo područje svima. Ne, baš njima.

Posebna Allahova pažnja prema pojedincu

Kao što nekima može biti loše, a jednom može biti dobro, jer je posebno Allah Subhanahu wa Ta'ala izdvojio njih posebno, može biti i obrnuto. Svima je sve dobro, urod je porastao, ali nekome Allah Subhanahu wa Ta'ala konkretno njemu pošalje nesreću. Pri čemu taj čovjek može biti čak i vjernik, ali Allah Subhanahu wa Ta'ala može poslati njemu, kako se kaže, dati mu po glavi, da ga podsjeti. Da, ponekad, na primjer, nevjernik, nečastivi, koji uopće Allaha ne zna i ne vjeruje, Allah Subhanahu wa Ta'ala može dati da mu raste, raste, umnožava se, bogati se, zarađuje. A vjerniku, kojem ima koristi od, kako se kaže, šamara, Allah Subhanahu wa Ta'ala može mu dati šamar, jer mu ima koristi, on će se sjetiti.

I čak u ovoj priči Allah Subhanahu wa Ta'ala nam priča o priči u suri Al-Kalam, da od te braće koja su rekla: **«Nikome nećemo dati»**, i Allah Subhanahu wa Ta'ala uništio je njihov vrt, među njima je bio, Allah Uzvišeni kaže, među njima je bio onaj koji se sjetio, rekao: **«Ja sam...»** Pa, nije rekao **«Ja sam»**, nego je rekao da je bolje da smo hvalili Allaha i veličali Allaha, spominjali Allaha. To jest, to takvo može biti, da nevjerniku Allah Subhanahu wa Ta'ala ostavi ga, a vjerniku pošalje nesreću, jer će mu ta nesreća, gubitak, biti korist, podsjetnik, i on će se vratiti, ona će ga vratiti Allahu Subhanahu wa Ta'ala, a nevjernika neće vratiti. I Allah Uzvišeni dat će mu odgodu do Sudnjeg dana, možda će mu čak povećati te neke prihode, dobit i tome slično.

Četvrti i peti nivo upravljanja rizikom

Tako, draga braćo, da, naše vrijeme se završava, ali četvrti nivo upravljanja Allahovim rizikom s neba — to je kao poseban, da, odnos, kao kada je Allah Subhanahu wa Ta'ala oblaku naredio: **«Idi i daj svoju vodu tom čovjeku, jer on ima posebnu vezu s Allahom Subhanahu wa Ta'ala.»** To je četvrti nivo. A peti nivo — to je rizik koji nije vezan ni za zemlju, ni za nebo, ni za nebesa, nego direktno od Allaha Subhanahu wa Ta'ala, kao u priči o Merjemi, ali, inšAllah, o tome ćemo, da, detaljnije govoriti sljedeći put, ako Allah Subhanahu wa Ta'ala htjedne.

Qur'an 10:31

Qur'an 11:6

Qur'an 29:60

Qur'an 18:32-44

Qur'an 68:17-33

Qur'an 3:37

#tavakkul (pouzdanje u Allaha)

#rizk (opskrba)

#upravljanje Allaha

#tefsir Kur'ana

#Umar ibn el-Hattab

#Merjem, alejhesselam

#sura Al-Kahf

#sura Al-Kalam